

Comunicat de presă**Roșia Montană: reacții deformate la solicitarea clasării construcțiilor istorice valoroase**

Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie.” (ARA) a solicitat Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național (DJCCPCN) Alba clasarea a 50 de construcții istorice valoroase din Roșia Montană ca monumente istorice. Acțiunea ARA, menită să conducă la recunoșterea valorii patrimoniului arhitectural istoric de la Roșia Montană și la protejarea celor mai importante construcții ale acestuia, a stârnit, cu întârziere, primele reacții oficiale din partea autorităților responsabile: DJCCPCN Alba și Ministerul Culturii și Cultelor (MCC).

I. Informații false și încălcări ale legii în reacția DJCCPCN

DJCCPCN a remis în data de 12. 10. 2007 o adresă prin care, *cu o întârziere de 14 zile față de termenul stabilit de lege*, invocă, în mod eronat, neîncadrarea cererilor de clasare de urgență (5 din cele 50) depuse de Asociația ARA în prevederile normelor de clasare a monumentelor istorice. Atragem atenția că, procedând astfel, DJCCPCN, autoritate a statului cu atribuții în protejarea și evidența monumentelor istorice, încalcă în mod flagrant Legea privind protejarea monumentelor istorice (L. 422/2001 cu modificările și completările ulterioare) care prevede, la art. 21 (2), (3), că declanșarea procedurii de clasare de urgență se produce „la solicitarea oricărei persoane interesate”, „în maximum 3 zile de la identificarea situației imobilului sau înregistrarea solicitării privind situația imobilului”!

Și în privința celorlalte 45 de cereri, DJCCPCN a încălcat prevederile normelor de clasare a monumentelor istorice, nedeclanșând procedura de clasare și nerespectându-și obligațiile legale de alcătui și transmite spre analiză la Direcția monumentelor istorice din Ministerul Culturii și Cultelor dosarele de clasare *în termen de 15 zile de la înregistrarea cererilor* (cf. OMCC nr. 2682/2003, art. 13 (2)). Motivul invocat – „pentru declanșarea procedurii de clasare, este necesar ca un imobil să îndeplinească o serie întreagă de criterii de clasare” – contravine atât legii cât și normelor de clasare a monumentelor istorice, care prevăd declanșarea procedurii direct, fără alte condiții, la solicitarea asociațiilor cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice. Îndeplinirea sau nu a criteriilor de clasare este decisă în etapa finală a procedurii de clasare, prin analiza dosarului, a cărui alcătuire intră în sarcina DJCCPCN, de către Secțiunea de evidență a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice din cadrul MCC.

Subterfugii procedurale

În adresa DJCCPCN nu se face referire la cererile depuse de ARA, înregistrate în data de 27 septembrie, ci la procesul verbal de depunere a celui de-al doilea exemplar al cererilor, solicitat fără temei legal de DJCCPCN și depus în data de 9 octombrie. DJCCPCN ascunde astfel nerespectarea termenului

legal până la care era obligată să declanșeze procedura de clasare în regim de urgență pentru 5 dintre cele 50 de case: în termen de trei zile începând cu 27 septembrie, data depunerii cererilor de clasare.

Consecințe ireversibile

Consecința tergiversării îndeplinirii de către DJCCPCN a atribuțiilor sale legale este dispariția uneia dintre casele pentru care ARA a solicitat clasarea de urgență (Casa Șuluțiu, nr.193) și demolarea parțială a alteia (nr. 72). Ambele reprezentau valori incontestabile ale patrimoniului cultural al Roșiei Montane. *Dacă legea ar fi fost respectată de către instituțiile menite să o aplice și să îi vegheze aplicarea, casele ar fi existat și azi!* Dar nu mai sunt. Rămâne doar întrebarea: va răspunde cineva pentru distrugerea lor?

Demolările ilegale de la Roșia Montană validate de DJCCPCN

În ciuda ilegalităților semnalate în comunicatele și cererile de clasare ale Asociației ARA, DJCCPCN menționează în cuprinsul adresei că „demolarea acestor imobile s-a efectuat cu respectarea legislației”. Nu putem decât să reafirmăm contrariul: toate construcțiile demolate în Roșia Montană se aflau în zonele de protecție ale monumentelor istorice clasate, iar autorizațiile de desființare, eliberate cu încălcarea legii privind protejarea monumentelor istorice, erau nule de drept. Mai mult, în cazul casei Șuluțiu (nr. 193) autorizația de desființare, eliberată în 2005, își depășise demult termenul de valabilitate - la 12 luni de la data emiterii (cf. L.50/1991, art.7 (5)). Autorizația nu a fost reînnoită și totuși casa a fost demolată. DJCCPCN avea obligația să verifice situațiile de încălcare a legii semnalate de ARA și să aplice sancțiunile corespunzătoare sau să sesizeze organele de cercetare penală (cf. L.422/2001, art.26 (15)). A ales în schimb să valideze *demolarea ilegală a unei cincimi din localitatea Roșia Montană!*

II. MCC se identifică cu non-acțiunea DJCCPCN Alba

În baza celor expuse, Asociația ARA a depus, în data de 31 octombrie 2007, la Ministerul Culturii și Cultelor o reclamație administrativă împotriva DJCCPCN Alba. Răspunsul Ministerului - sosit în data de 21 decembrie 2007, cu trei săptămâni întârziere față de termenul prevăzut de lege (30 zile de la depunerea reclamației) - arată că MCC se identifică cu acțiunile DJCCPCN contestate de ARA în reclamația din 31 octombrie 2007. Cităm: „Urmează să rețineți ca răspuns la plângerea prealabilă, adresa care v-a fost comunicată de către Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba cu nr.847/12.10.2007, prin care vi s-a făcut cunoscut punctul de vedere al acestei instituții”.

Cererile de clasare, notificarea transmisă de DJCCPCN Alba, reclamația administrativă împotriva DJCCPCN Alba și răspunsul Ministerului Culturii și Cultelor pot fi consultate pe situl asociației: www.simpara.ro, la secțiunea „Asociație”, rubrica „Monumente în pericol”.

Dr. Monica Mărgineanu Cârstoiu,
Cercetător Științific I la Institutul de Arheologie
„Vasile Pârvan” al Academiei Române, București
Președinte ARA

Ștefan Bălici,
lector la Universitatea de Arhitectură
și Urbanism „Ion Mincu”, București
Vicepreședinte ARA